

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Področje sofinanciranja doktorskega študija pri nas je od leta 2013 naprej neurejeno in zanima me:

Kako in kdaj boste ta pereč problem naslovili? Za generacije, ki so z njim, z doktorskim študijem namreč, začele v letih 2013, 2014 oziroma bodo z njim začele v letošnjem letu. V letih 2010, 2011 in 2012 so lahko generacije doktorskih študentov sredstva za kritje šolnine doktorskega študija črpale iz tako imenovane inovativne sheme za sofinanciranje doktorskega študija, ki jo je delno financirala Evropska unija preko Evropskega socialnega sklada. Okvirna višina teh nepovratnih sredstev, ki so bila namenjena doktorskim študentom Univerze v Ljubljani – toliko za predstavo –, je v letu 2010 znašala dobrih 8 milijonov evrov, v letu 2011 dobrih 7 milijonov evrov in pol, v letu 2012 pa se je ustavila na slabih 4 milijonih evrov. Preden smo pa prišli na financiranje preko inovativne sheme, pa se je področje urejalo preko Uredbe o sofinanciranju doktorskega študija in preko javnih razpisov za sofinanciranje podiplomskega študija v posameznem študijskem letu. Da pa kar vnaprej že opozorim, inovativna shema je bila sicer precej daleč od popolne, ker je brezsravno uvajala neko ideološko stratifikacijo, kdo je do teh sredstev upravičen, kdo do teh sredstev ni upravičen. Hvala bogu je na ta problem opozorila serija študentskih uporov in ne nazadnje je bila situacija sanirana. Pa vendar, financiranje preko še tako sporne inovativne sheme je bistveno boljše kot trenutno, ker smo soočeni s tem, da se ukinja kapaciteta družbene mobilnosti, da se ukinja možnost meritokracije, ker si preprosto doktorskega študija, z izjemo tistih, ki so mladi raziskovalci, ljudje ne morejo več privoščiti, razen če jim globina njihovega žepa to omogoča. Dolgoročno mora to biti seveda urejeno z zakonodajo, sofinanciranje doktorskega študija kot javna služba, v Zakonu o visokem šolstvu. Posebej pa bi rad izpostavil, da me v tem trenutku zanima reševanje problema tukaj in zdaj, ne pa, kaj bo nekoč nekdanj nek Zakon o visokem šolstvu rešil. Ena izmed možnosti je, na primer, priprava uredbe o sofinanciranju doktorskega študija. Skratka, zanima me: Kako in kdaj boste naslovili pereč problem sofinanciranja doktorskega študija za generacije, ki so z njim začele v letih 2013, 2014... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.

Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Stanka Setnikar Cankar.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Spoštovana predsedujoča, spoštovane poslanke in poslanci!

Zahvaljujem se poslancu Mihi Kordišu za vprašanje, ki res naslavlja temo, ki je izjemno pereča. Naj povem, da je v rebalansu proračuna za leto 2015 ta tematika res zajeta v povezavi s financiranjem mladih raziskovalcev, saj je v okviru programa teh mladih raziskovalcev, ki ga izvaja Javna agencija za raziskovalno dejavnost, ARRS, za leto 2015 v proračunu predvidenih za ta program 21 milijonov 445 tisoč. Tako so to sredstva, ki jih bodo v veliki meri lahko koristili mladi raziskovalci, ki so praktično brez izjeme istočasno tudi doktorski študentje.

Omenili ste tudi inovativno shemo za sofinanciranje doktorskega študija, za spodbujanje sodelovanja z gospodarstvom in reševanja aktualnih družbenih izzivov Generacija 2013. Naj povem, da se je ta inovativna shema pravzaprav iztekla v času mojega predhodnika dr. Pikala, zato vam lahko posredujem samo informacijo, ki sem jo dobila na ministrstvu. Torej, financiranje doktorskega študija za generacijo doktorskih študentov 2013-2014, pri čemer je zdaj ta generacija napredovala že v drugi letnik, žal ni več mogoča, ker je v februarju, če imam pravi podatek, 24. 2. 2014 se pravi v času mojega predhodnika bil razpis, ko so bile Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru,

Univerza na Primorskem, Univerza v Novi Gorici tako kot tudi ostali zbrani visokošolski zavodi pozavni k predložitvi vlog za sofinanciranje doktorskega študija v okviru tega programa inovativne sheme za sofinanciranje doktorskega študija za spodbujanje sodelovanja z gospodarstvom in reševanja aktualnih družbenih izzivov, generacije 2013. Ne poznam razlogov vendar vloge niso bile predložene in zato so bili doktorski študenti slovenskih univerz pravzaprav izključeni iz načrtovanja sheme sofinanciranja študija.

Odgovor na drugi del vprašanja, kako v nadaljevanju želimo rešiti to resnično pomembno in pereče vprašanje pa bi podala s podatkom, da smo 16. februarja 2015 objavili predlog koncepta Zakona o visokem šolstvu in v okviru tega predloga koncepta je financiranje doktorskega študija, obravnavano v 4. poglavju – Financiranje, v enajstem ukrepu in zajeto v 31. predlogu, ki pravi takole: "Način financiranja javne službe za doktorski študij predvideva, da se študije programe 3. stopnje, to je raziskovalne in doktorske programe javnih visokošolskih zavodov sofinancira v okviru raziskovalnega programa "lamsam"." V 7. poglavju pa je tudi predlog izhodišč, da internacionalizacija na področju visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti predvideva, da so doktorske šole prepoznane kot ključne za krepitev strateškega sodelovanja in partnerstva.

PODPREDSNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Gospod Kordiš, zahteva dopolnitev odgovora? Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Pa bom začel z neko obrazložitvijo zakaj univerze v letu 2014 niso predložile vlog za nadaljnje financiranje je zato, ker so ocenile, da po inovativni shemi sredstev ni več dovolj, da bi lahko študirajočem na dokorskemu študiju s temi sredstvi omogočili dokončanje tega študija. Zaradi tega se potem niso spustile v to zgodbo me pa kar nekako preseneča, da s tem niste seznanjeni pa mogoče ena informacija.

Zdaj, kar se tiče Zakona o visokem šolstvu, systemskega urejanja vsega tega... Poglejte, v to se ne bom v temu trenutku spuščal. Kot sem že pri začetku svojega vprašanja omenil, zanima me reševanje problema tukaj in zdaj. In, če skrčim vaš odgovor na točko, ki se dotika tega tukaj in zdaj, kar sem ven iz tega razumel je, da s to generacijo 2013/2014 prepuščena sama sebi, pač za njih sredstev ne moremo dobiti, ne moremo pričakovati. Kar se tiče pa leta 2015 se pa vse stavi na sprejem Zakona o visokem šolstvu, zakona, ki zaenkrat, mislim zakona, ki ima že precej, precej dolgo brado, vemo kakšna strašna zgodba se vije za njim, pa mimogrede, noben poskus priprave ZVIS-a se ni začel še tako zelo slabo, tako zelo samovoljno in ni tako zelo razjaril še javnosti kakor poskus MIZŠ-ja dober teden dni nazaj. Tako da, lahko pričakujemo, da bot udi generacija 2015 ostala na suhem.

Skratka, 2013, 2014 potencialno tudi 2015, za te ljudi sredstev ni.

PODPREDSNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Besedo ima ministrica, dr. Stanka Setnikar Cankar, izvolite.

DR. STANISLAVA SETNIKAR CANKAR: Hvala lepa.
Torej res je, predlog koncepta je doživel odziv vendar sem prepričana, da ravno zaradi aktualnosti financiranja bodo partnerji, ki so združeni v koordinacijo našli voljo in tudi čas za to, da pripravimo predlog, tokrat govorimo šele o predlogu koncepta, predlog Zakona o visokem šolstvu, ker pričakujem, da bomo dosegli soglasje pa na ravno tem področju, ki ste ga vi izpostavil, financiranje. Mislim, da nas s tem zavezujejo odločbe

Ustavnega sodišča in pa tudi sama problematika. Če kaj, to visoko šolstvo zagotovo potrebuje stabilen sistem financiranja in kolikor sem lahko uspela pogledati predloge in pripombe, ki so do roka prispale na ministrstvo, je v vseh teh pripombah pravzaprav jasno izraženo pričakovanje, da se ravno področje financiranja reši tako, da bo zagotavljalo stabilnost in reševalo tudi problem, ki ste ga vi izpostavili.

Pripravili smo časovnico, pripravljeni smo intenzivirati delovanje na tem predlogu koncepta in ne dvomim, da bomo dosegli soglasje po načrtu, ki smo ga predstavili tudi s partnerjem, to je, da pridemo do predloga zakona, od predloga koncepta do predloga zakona do konca tega koledarskega leta.

PODPRESEDNICA ANDREJA KATIČ: Hvala.
Gospod Kordiš postopkovno, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Ja, najlepša hvala.

V skladu s poslovníkom predlagam, da se o odgovoru ministrice in o tej temi, razpravlja na eni izmed prihajajočih sej. Razlog se pa ne skriva samo v problematiki generacij 2013, 2014, potencialno tudi 2015 doktorskih študentov, ki svoj doktorski študij financirajo iz lastnega žepa. V tem razdobju imamo opravka s celimi generacijami, ki so padle ven iz nekega režima meritokracije, iz nekega režima družbene mobilnosti, skozi katerega bi pa lahko prispevali po svojih sposobnostih, ne po svojem finančnem zaledju k družbi in ne nazadnje k iskanju svoje sreče.

Dodatno velja opozoriti na to, da ko govorimo o doktorskih študentih, ne govorimo samo o mladih raziskovalcih, govorimo tudi o tistih, ki pa pač niso vpeti v sistem mladih raziskovalcev, zato je pač navajanje ARRS-ja in številke s tem povezanih, precej nepomembno. Pač prvič, ne govorimo o teh ljudeh, drugič pa ob pripravi tega vprašanja sem si še enkrat odprl proračun. Zdaj, mogoče sem zamešal kje kakšno postavko ampak številka, ki jo imam v spominu ni, da je mladim raziskovalcem na voljo 21 milijonov evrov, katera številka se mi je zapisala v spomin je, da je mladim raziskovalcem na voljo 3 milijone evrov manj, kot jim je bilo namenjeno poprej. Ampak, kot rečeno, mogoče sem se pa zmotil, mogoče sem gledal napačno postavko, v vsakem primeru se mi zdi tematika dovolj pomembna, da se o njej razpravi dodatna razprava tako zaradi razvojnih perspektiv, ki jih doktorski študij ponuja, kot zaradi pač usode posameznih študirajočih oziroma generacij, ki se jim pač tu odreka neka možnost in se jim zapirajo vrata, glede pač čisto na njihovo materialno stanje. Hvala.